

„Jacy są rozmaici, najrozmaitsi na świecie ludzie”, czyli o współpracy i wykorzystaniu zasobów członków grupy.

SCENARIUSZ LEKCJI

Scenariusz opracowany w ramach projektu
„Przygody Przedsiębiorczego Dżeka” na podstawie książki
„**Bankructwo małego Dżeka**” **Janusza Korczaka**, która w Roku
Edukacji Ekonomicznej 2024, ustanowionym przez Senat RP,
została wpisana na listę lektur
w klasach 4-8 szkoły podstawowej

LEKCJA PRZEZNACZONA DLA: Uczennice/Uczniowie klasy VI szkoły podstawowej.

CZAS TRWANIA: 45 minut.

PRZEDMIOT: Doradztwo zawodowe.

CELE KSZTAŁCENIA: Uczeń:

- analizuje własne zasoby,
- analizuje zasoby grupy pod kątem planowania wspólnych działań,
- rozwija umiejętność dyskusji oraz formułowania i uzasadniania swoich opinii,
- uczy się współpracy w grupie,
- rozumie, że warto dzielić się zadaniami i prosić o pomoc.

METODY KSZTAŁCENIA: Praca z tekstem, dyskusja, symulacja.

FORMY PRACY: Indywidualna, grupowa.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE: Tekst lektury, załącznik 2 – karta pracy „Zasoby bohaterów”, załącznik 3 – karta pracy „Wspólne przedsięwzięcie”.

WYPOSAŻENIE TECHNICZNE: Komputer z dostępem do Internetu, ekran multimedialny, tablica do pisanie/flipchart.

- ETAPY LEKCJI:
1. Wprowadzenie do tematu.
 2. Praca z fragmentami tekstu
 3. Planowanie wspólnego przedsięwzięcia
 4. Prezentacja pracy grup
 5. Podsumowanie

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEBIEGU LEKCJI

1. Wprowadzenie do tematu.

Prowadzący zwraca uwagę uczniów na fakt, że każdy z nas posiada liczne zasoby: niematerialne (np. zainteresowania, umiejętności, cechy charakteru...) i materialne, osobiste (czyli dotyczące danej osoby) i społeczne (czyli np. możliwość skorzystania z pomocy kolegi, rodziców...). Ludzie mogą się bardzo różnić między sobą. Kiedy planujemy jakieś wspólne przedsięwzięcie (klasową imprezę, wycieczkę, konkurs itp.), warto zastanowić się, kto z nas, jakie ma zasoby i jak możemy podzielić się zadaniami. Tak, aby każdy mógł otrzymać do realizacji zadanie, które najlepiej odpowiada jego predyspozycjom. W ten sposób świetnie się nawzajem uzupełniamy a planowane działania są jeszcze ciekawsze. Podobnie robili bohaterowie lektury Janusza Korczaka „Bankructwo małego Dżeka”.

Komentarz dla nauczyciela: w tym miejscu warto zapytać uczniów, czy omawiali ww. lekturę na lekcjach języka polskiego i czy pamiętają jej treść. Jeżeli nie, to nauczyciel krótko wprowadza uczniów w tematykę lektury. Książka opowiada historię 10-letniego chłopca, Dżeka Fultona, który w latach dwudziestych XX wieku prowadził w swojej klasie najpierw bibliotekę, a następnie kooperatywę. 3 Uczeń nie tylko prowadził sklepik dla kolegów z klasy, ale za zarobione pieniądze uczniowie wspólnie organizowali różne przedsięwzięcia (loterię fantową, zakup tyżew i rowerów dla uczniów, wyjście do cyrku itp.) Dżek był pomysłodawcą i koordynatorem kooperatywy, ale nie pracował sam. Inni uczniowie wspierali go w działania, stosownie do swoich możliwości: umiejętności i innych zasobów osobistych.

2. Praca z fragmentami tekstu

Nauczyciel dzieli klasę na 5-osobowe grupy i rozdaje każdej z grup Załącznik 1. Cytaty z lektury oraz Załącznik 2. Zasoby bohaterów. Zadaniem uczniów jest wspólne przeczytanie fragmentów, a następnie uzupełnienie Załącznika 2.

Komentarz dla nauczyciela: warto podsumować pracę grup na tym etapie i ewentualnie wspólnie uzupełnić tabelę o informacje, których uczniowie nie wyszukali. Może też być konieczne naprowadzenie uczniów na wstępnym etapie wypełniania arkusza, jakiego rodzaju informacje o zasobach bohaterów można wypisać z materiału źródłowego oraz podpowiedź, że nie wszystkie informacje są tam zapisane wprost, ale wielu możemy się domyślić. UWAGA! Nie wszystkie pola w tabeli muszą zostać wypełnione.

3. Planowanie wspólnego przedsięwzięcia

Nauczyciel rozdaje grupom Załącznik 3. Informuje, że zadaniem grup będzie zapoznanie się z opisaną sytuacją i wyobrażenie sobie, że są w podobnej, tzn. mają za zadanie wspólne przygotowanie podobnego przedsięwzięcia. Zachęca do rozmowy na temat tego, jakie każda z osób w grupie ma zasoby i jak może je wykorzystać (odwołujemy się do pierwszej części zajęć, czyli pracy z zasobami bohaterów książki). Jeżeli członkowie danej grupy oceniają, że brakuje im w grupie jakichś zasobów (np. nikt z nich nie posiada jakiejś umiejętności), mogą „odwiedzić” pozostałe grupy i zanotować w swoim arkuszu, kto z klasy mógłby ich wesprzeć. Celem wspólnej pracy jest podzielenie się zadaniami stosownie do posiadanych zasobów. Opisana sytuacja pozostawia uczniom dużą możliwość modyfikacji i wprowadzania własnych pomysłów.

Komentarz dla nauczyciela: warto cały czas towarzyszyć grupom i wspierać uczniów w opisywaniu własnych zasobów, ponieważ dla wielu z nich może to być bardzo trudne.

4. Prezentacja pracy grup

Grupy prezentują wyniki swojej pracy na forum: opowiadają w jaki sposób podzielili się zadaniami i dlaczego, jakich zasobów im brakuje, żeby zrealizować przedsięwzięcie i kto z klasy (innej grupy) mógłby je uzupełnić. Warto również dopytać, czy potrzebne będą jakieś zasoby zewnętrzne (materialne – materiały, pieniądze i niematerialne – czyjaś wiedza lub umiejętności).

Komentarz dla nauczyciela: nauczyciel powinien docenić pracę poszczególnych grup szczególnie pod kątem planowania i próby podziału zadań pomiędzy członków grupy.

5. Podsumowanie

Nauczyciel pyta uczniów o refleksje na temat wspólnej pracy: czy trudno jest określić własne zasoby, czy inni im w tym pomogli, czy ich zdaniem taka analiza zasobów wszystkich osób w grupie i wspólna praca zwiększa szanse na powodzenie różnych przedsięwzięć. Podkreśla znaczenie planowania, dzielenia się pracą i wykorzystania różnorodnych zasobów członków grupy.

Załącznik 1. – Cytaty z lektury J. Korczaka „Bankructwo małego Dżeka”

„- A jednak byłoby dobrze, żeby ci ktoś w pisaniu chociaż pomagał. (...)

- Nelly ładnie pisze (...)

Kwit dla Pennella napisał Dżek w domu i to było nawet przyjemne; i odrywać z tych dziurek także przyjemnie. A następne kwity musiał pisać w szkole, jak nie było czasu, a jeszcze się pchali, żeby zobaczyć.

- Oo, jakie koślawe napisał!

- Oo, jak nabazgrane! Jeden nawet powiedział,, że nie chce takiego kwitu. Bo się kleks zrobił.

Ostatni kwit napisała Nelly.

- Napisz Nelly, ty tak ładnie piszysz.”

„Ella zna sposób okładania kajetów, że nie trzeba we środku rozcinać, tylko się podwija – i nauczyła, jak to się robi”

„Wszystko się doskonale udało. Tylko dwie laurki się zepsuły, bo się pomylili; na jednej można było wytrzeć, bo Harry umiał tak wycierać szczyrykiem i gumą, że wcale nie znać, a na laurce jeszcze łatwiej, bo jest gruby papier. A na robótkach Ella wycięła kwiaty z zepsutej laurki i przykleiła na inny arkusz papieru. A Morris domalował dwa kwiatki i jeden listek, że też nie było znać. Morris nawet powiedział, że gdyby miał dobre wszystkie farby i pędzelki firmy Kuk, toby sam mógł malować dla wszystkich i byłoby tak samo ładnie, tylko kooperatywa oszczędziłaby jakieś dziesięć centów. Więc dobrze: na przyszły rok będzie można właśnie tak zrobić.”

„Nie o sobie i nie o kilku przyjaciółach myśli Dżek, a dba istotnie o wszystkich. (...) Więc wprowadził Dżek sprzedaż pocztówek, arkuszy z żołnierzami do wycinania – więc kiedy na robótkach Pani pokazała roboty z drutu, kupił drut i wielu chłopców zrobiło sobie klatki” (...) Można było dostać w kooperatywie sznurek i jeśli komuś podarło się sznurowadło, nie chodził w rozsznurowanych trzewikach.”

„Dżek był zrazu nawet zły, ale rychło się przekonał, że Fil wyświadczył mu dużą przysługę. W mowie finansowej nazywa się to, że Fil zrobił mu reklamę. - To jest prawdziwy bibliotekarz wolnej amerykańskiej republiki! Patrzenie szanowna publiczności! Oto król bibliotekarzy! Długość metr i trzydzieści centymetrów, waga dwadzieścia dziewięć kilo, uczeń trzeciego oddziału, Dżek Fulton, zwycięzca turnieju bibliotekarskiego, międzynarodowy posiadacz najciekawszych książek północnej geograficznej szerokości, wszechświatowy mistrz czarnej i białej magii (...)”

„Jeszcze tylko jedną rzecz udało mu się sfinansować. Oto Ella i Fanny wystąpiły w imieniu dziewczynek, żeby dziadkowi, który stoi niedaleko szkoły, kupować codziennie na śniadanie bułkę. Dziadek jest strasznie stary, ma siwiutenieczką brodę i bardzo mu zimno. Tak z nogi na nogę przestępuje. Pewnie nikogo nie ma i jest bardzo głodny. Dziadek nie prosi jak inni, tylko stoi. Musi być dumny i przykro mu żebrać na starość. Fanny oddawała śniadanie, ale Ella jest jej przyjaciółką i mówi, że Fanny i tak często głowa boli, a jak odda śniadanie, to ją zupełnie już boli.”

„Papierowe pudełko dał mister Taft, pudło od cygar przyniósł Pitt, a pudełko ze szklanym wierzchem dał Harry Passon.”

„Morris narysował rebus własnego pomysłu. Fil do spótki z Sillem ułożyli wierszyk, do którego Barnum dodał melodię, tak że można było go śpiewać.”

„No, więc jutro po ostatniej lekcji Dzek zostanie z limem, Filem, Nelly, Klarysą i Harry i przy pomocy pani zrobią torebki. A fantowa loteria będzie pojutrze. (...) Dzek odbierał pieniądze, Klarysa zapisywała, lim pilnował porządku, a Harry wydawał fanty.”

Załącznik 2. Karta pracy - zasoby bohaterów

Bohater	Zasoby osobiste: zdolności, umiejętności, zainteresowania, cechy charakteru W czym jest dobry(a)? Co potrafi robić? Co lubi robić/co go (ją) interesuje? Jaki(a) jest?	Zasoby zewnętrzne Materiały, środki finansowe, czyjaś pomoc, czyjeś umiejętności itp.
Dżek	<i>Pomysłowy, zaradny, myśli o innych...</i>	<i>Pudełko od Pana Tafta, zaufanie i pomoc kolegów...</i>
Nelly		
Fil		
Ela		
Funny		
Morris		
Taft		
Pitt		
Harry		
Sill		
Barnum		
Klarysa		
lim		

Załącznik 3. Karta pracy – wspólne przedsięwzięcie

Zacznijcie od analizy własnych zasobów. Każdy z Was je ma tak, jak bohaterowie książki „Bankructwo małego Dżeka”. Zastanówcie się co lubicie robić w wolnym czasie, co najlepiej Wam wychodzi, jakiego przedmiotu najłatwiej i najchętniej się uczycie, jakie macie cechy charakteru czy np. umiejętności związane z kontaktami z innymi ludźmi. Następnie uzupełnijcie tabelkę dokładnie tak, jak to zrobiliście w przypadku bohaterów lektury.

Wasze imiona	Zasoby osobiste – zdolności, umiejętności, zainteresowania, cechy charakteru (W czym jest dobry(a)? Co potrafi robić? Co lubi robić/co go (ją) interesuje? Jaki(a) jest?)	Zasoby zewnętrzne (Co ma? Kogo może poprosić o pomoc, itp.)

A teraz wyobraźcie sobie, że macie zorganizować ciekawy i aktywny dzień dla swoich kolegów z młodszych klas (pierwszo i drugoklasistów). To może być konkurs, przedstawienie, a może jakieś warsztaty (plastyczne, filmowe, sportowe, czytelnicze, rękodzielnicze...itp.)

Ważne, żebyście kierowali się tym, jakie posiadacie zasoby.

Wymyślcie nazwę dla swojego przedsięwzięcia. Zaplanujcie, co trzeba przygotować, co będzie się działo (krok po kroku) i podzielcie się zadaniami (na etapie przygotowań i podczas trwania wydarzenia). Tu również ważne będą Wasze zasoby. I pamiętajcie, jeśli nawet zdecydujecie się na zajęcia sportowe, to ktoś będzie musiał zrobić plakat, przygotować zaproszenia, ktoś, kto łatwo nawiązuje kontakty będzie mógł zorganizować pomoc nauczycieli i rodziców. Będą też potrzebni planiści, organizatorzy, osoby bardziej kreatywne, ale i te skrupulatne i dokładne. Każdy znajdzie swoje miejsce.

Odwiedźcie przy stolikach pozostałe grupy. Warto poszukać wsparcia, jeśli ocenicie, że jakichś zasobów w Waszej grupie brakuje.

Wyniki swojej wspólnej pracy wpiszcie poniżej.

Nazwa przedsięwzięcia – co przygotowujecie?

Co trzeba przygotować przed wydarzeniem?

Działania na etapie przygotowań	Osoby odpowiedzialne	Jakie zasoby wykorzystają?

Co będzie się działo podczas wydarzenia krok po kroku?

Kolejne działania	Osoby odpowiedzialne	Jakie zasoby wykorzystają?

Jakich zasobów Wam brakuje? (np. nikt w naszej grupie nie potrafi ładnie rysować)

Kto z innej grupy posiada takie zasoby i można go prosić o pomoc?

